

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Cuvânt și minune în Sfânta și dumnezeiasca Scriptură

Niciodată începutul prologului Sfintei Evanghelii de la Ioan „La început era Cuvântul...” (Ioan 1, 1), nu v-a putea fi schimbat, ci doar transfigurat în „La început era minunea și minunea era la Dumnezeu și Dumnezeu era Minunea!” Cuvântul întărește minunea și minunea confirmă cuvântul. Cuvântul precede și pecetluiește minunea, iar minunea urmează cuvântului. Cuvântul și minunea merg împreună pe drumul spre Emaus al Sfintei și dumnezeiești Scripturi. Sfânta Scriptură este plină de cuvinte dumnezeiești urmate de minuni sau de lucrări dumnezeiești precedate de cuvânt, punctate de cuvânt, dar și urmate de cuvânt. Iisus Hristos Mântuitorul este Cuvântul lui Dumnezeu și rostitorul cuvintelor Sfintei Scripturi. Dar Mântuitorul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ar putea fi numit și Minunea lui Dumnezeu sau „Minunea minunilor” și săvârșitor al tuturor minunilor Sfintei Scripturi. Sfânta Scriptură este plină, precum „râul lui Dumnezeu” (Psalmul 64, 10), de cuvinte minunate și de minuni cuvântătoare. Străpunsă în coastă de sulita inspirației Duhului Sfânt, din Sfânta și dumnezeiasca Scriptură „îndată a ieșit sânge și apă” (Ioan 19, 34) – adică cuvântul și minunea (precum Euharistia și Botezul). La masa teologică și duhovnicească a Sfintei Scripturi, ne putem hrăni fiecare cu cele cinci pâini ale cuvântului lui Dumnezeu și cu cei doi pești ai minunilor lui Dumnezeu.

Cartea Facerii începe cu lucrarea lui Dumnezeu exprimată prin minunea facerii lumii și minunea facerii omului. Exodul începe cu minunea rugului aprins din pustie și se continuă cu minunea despărțirii Mării Roșii, culminând cu minunea primirii cuvintelor dumnezeiești ale Legii pe muntele Sinai. Leviticul începe și se

continuă cu dispozițiile liturgice ale preoției de la cortul sfânt, iar cartea Numerii e plină de statistici biblice, înmiresmate de minunea toiagului înflorit al lui Aaron, de izvorârea apei din stâncă și de puterea vindecătoare a privirii cu credință înspre șarpele de aramă înălțat și răstignit pe cruce. Deuteronomul e plin de cuvântări ale lui Moise și de reluări și relatări de evenimente din cei patruzeci de ani de pribegie prin pustiu. Cartea Iosua e plină de minuni, încât până și soarele și luna se opresc pe cer, iar Judecătorii judecă faptele minunate ale lui Gheleon și faptele de seamă ale lui Samson. Cartea Rut este un mănunchi de spice minunate, iar cărțile Regilor sau ale Împăraților se deschid cu minunea chemării lui Samuel din cortul sfânt și se răpesc prin carul de foc al minunilor sfântului prooroc Ilie, învăluite și în mantia minunilor lui Elisei. Ezdra și Neemia cuprind fapte și cuvântări; Estera relatări; cartea Iov este un munte de cuvinte și cuvântări, iar Psalmii se scaldă în lacrimile și minunile harfei lui David. Pildele sau Proverbele lui Solomon sunt pline de cuvinte, fără a ne relata vreo minune, iar Ecclesiastul ne îmbie lecții de viață după Dumnezeu, de asemenea fără vreo minune, decât cea a înțelepciunii. Minunata Cântare a Cântărilor este un neîntrecut imn al iubirii, dar lipsită de vreo minune săvârșită sau relatată. Cărțile profetilor mari și mici cuprind mai mult cuvinte, cuvântări și profeții, decât minuni întâmplare și prezentate, cu excepția minunii și a vedeniei serafimilor din templu (de la Isaia cap. 6), a descoperirilor carului heruvimilor de la Chebar, din cartea proorocului Iezechiel (cap.1 și 8-10);

Continuare în pagina 2

† DANIL,

Episcop-loctiitor al Daciei Felix

PREDICA

Sfinții români, acoperământul nostru

Duminica a II-a după Rusalii (a Sfinților Români)

„În vremea aceea, pe când Iisus umbla pe lângă Marea Galileii, a văzut doi frați, pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari, și le-a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni. Iar ei, îndată lăsând mrejele, au mers după El. Și de acolo, mergând mai departe, a văzut alți doi frați, pe Iacob al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui, în corabie cu Zevedeu, tatăl lor, dregându-și mrejele, și i-a chemat. Iar ei îndată, lăsând corabia și pe tatăl lor, au mers după El. Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățând în sinagogile lor și propovăduind Evanghelia Împărăției și tămăduind toată boala și toată neputința în popor.” (Matei 4, 18-23)

Rânduiala liturgică a anului bisericesc, care are în centrul ei prăznuirea Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, ordonează duminicile într-o anumită logică duhovnicească, pentru ca fiecare credincios să-și poată hrăni sufletele cu sfintele slove dumnezeiești, doar am fost învățați chiar de El, când ne-a arătat valoarea cuvintelor Sale: *cuvintele Mele sunt duh și viață* (Ioan 6, 63).

Acest cuvânt sfânt a rodit din belșug, de-a lungul istoriei, în preamunnații sfinți ai lui Dumnezeu, care s-au încrezut cu toată puterea în ceea ce Mântuitorul nostru ne-a făgăduit: *Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri* (Matei 10, 32). Într-adevăr, prin mărturisirea lor s-a împlinit alt cuvânt: *Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui* (Ioan 7, 38)

Se adevărește, astfel, că Biserica e vie, prin aceea că rodește sfinți în toate timpurile și toate locurile. Chiar și astăzi! Amintirea faptelor lor minunate devine *norul de mărturie* care sprijină pe orice credincios în lupta cea duhovnicească, așa cum am văzut duminica precedentă. Sfântul Antim Ivireanul, cel pe care-l omagiem în chip special tot anul acesta, zice despre acestea: „Atât sunt de multe învățăturile lor cele vrednice de minune cât întrec în număr nisipul mării și stelele cerului. Atâta sunt de minunate vitejiile

lor, cât nu e să priceapă toată limba pământească și să nu se minuneze toată mintea omenească. Atâta sunt de slăvite faptele lor, cât covârșesc tot cuvântul și fac fără de graiu toată mintea spre lauda și spre pomenirea lor” (Opere, p. 57).

În buchetul de flori luminoase și frumos mirositoare de sfinți ai Bisericii dreptmăritoare se numără preafrumoșii sfinți și sfinte care au răsărit în pământul nostru. Ei vorbesc despre străbunii noștri, despre o zestre duhovnicească ce ne-a fost transmisă spre a o duce mai departe.

Credința poporului român, creștinat prin predica apostolică și prin misionari răsăriteni a rodit duhovnicește și în cultura noastră creștină, în civilizația noastră, dar mai ales în mulțimea sfinților martiri, a sfinților cuvioși și cuvioase din mănăstiri, în mulțimea ierarhilor sfinți, a domnitorilor sfinți, apărători ai credinței, dar și în mulțimea mamelor și taților cunoscuți și necunoscuți pe nume, care au postit și s-au rugat, care au mărturisit credința în vremuri grele, care au construit biserici și mănăstiri, crescând copiii lor în iubirea lui Hristos și în iubirea de Biserică și de neam.

Pentru a cinști în mod deosebit sfinții unei Biserici naționale s-a convenit să fie instituită o zi specială de prăznuire a sfinților naționali, noi închinându-le cea de-a doua duminică de după Rusalii.

Continuare în pagina 2

Pr. Filip ALBU

Din sumar

- ▶ Care sunt cuvintele prin care scăpăm de mândrie?
pagina 2
- ▶ Mesajul Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe
pagina 3
- ▶ Știri
pagina 4

Cuvânt și minune în Sfânta și dumnezeiasca Scriptură

Urmare din pagina 1

pe când cartea proorocului Daniel este plină de cuvântări și tâlcuiri profetice, aruncate din groapa cu lei tocmai în cuptorul cel de foc al minunii izbăvirii celor trei tineri, al izbăvirii proorocului și mai ales al minunii descoperirii „Celui Vechi de zile”. Predica profetului Iona din Ninive este străjuită de minunea izbăvirii din pântecele chitului și de minunea creșterii vrejului de deasupra colibeii de la răsărit de Ninive.

Minunea însoțirii lui Tobie în călătoria poruncită de tatăl său Tobit, de către sfântul arhanghel Rafael, ne călăuzește și pe noi dinspre orizontul Vechiului Testament înspre zarea de lumină a Noului Testament. Cuvântul este zborul porumbelului, iar minunea este ramura de măslin. Cuvântul sunt cele douăsprezece izvoare de la Elim, iar minunea sunt cei șaptezeci de finici din aceeași oază. Cuvântul este glasul trâmbiței și tunetul de pe Sinai, iar minunea este chivotul din Sfânta Sfințelor. Cuvântul este toiagul făcător de minuni al lui Moise, iar minunea este toiagul înflorit al lui Aaron. Minunea este carul de foc trimis de Dumnezeu pentru răpirea proorocului, iar cuvântul este proorocul răpit la cer în acest car. Cuvântul este „roua Hermonului ce se pogoară pe munții Sionului” (Psalmul 132, 3), iar minunea este „izbucnire de lumină ca la răsărit de soare” (Avacum 3, 4). Cuvântul este apa izvorâtă în chip minunat din piatra de la Rafidim, iar minunea este prefacerea apei în vin la nuntă. Astfel, cele șase vase de piatră din Cana Galileii sunt simbolul minunii și al tuturor minunilor din Noul Testament, iar vasul de alabastru cu mir de nard de mare preț este icoana cuvântului sau al tuturor cuvântărilor din Sfințele și Dumnezeieștile Evanghelii. Cuvântul este Predica de pe Munte, iar Minunea este Schimbarea la Față de pe Munte. Cuvântul este „Soarele dreptății”, iar minunea este Steaua Nașterii și fulgerul Parusiei Domnului. Minunea Epifaniei de la Iordan și a Schimbării la Față de pe Tabor poartă pecetea și adevărul cuvântului Tatălui: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care am binevoit, pe Acesta să-L ascultați!” (Matei 3, 17; 17, 3). Minunea este norul de la Înălțarea Domnului, iar cuvântul este limba de foc a Duhului Sfânt de la Rusalii. Cuvântul este Cartea

Vieții iar minunea sunt pecețile acesteia. Cu Nicodim, cu femeia samarineancă, cu femeia păcătoasă sau cu Zaheu vameșul, Mântuitorul nostru Iisus Hristos n-a făcut nicio minune, cu ei sau în fața lor, dar i-a iertat, i-a convertit și i-a luminat prin cuvântul Său cel minunat și dumnezeiesc. În Sfințele Evanghelii, cele șapte spice pline ale cuvântului sunt înghițite de cele cinci candelă aprinse ale minunilor.

Minunea minunilor este Învierea Domnului, iar cuvintele izvorăsc ca niște raze dumnezeiești din Arătările de după Înviere. Minunea Pogorării Duhului Sfânt este urmată de cuvântarea sfântului Apostol Petru, iar minunea vindecării slăbănogului cerșetor de la Poarta cea Frumoasă a templului are drept consecință rostirea celei de a doua cuvântări a aceluiași sfânt apostol. La sfântul Arhidiacon Ștefan cuvântul sau cuvântarea predicii lui precede minunea vederii cerurilor deschise și a Mântuitorului Iisus Hristos Înviat și Înălțat, stând de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl. Vindecarea lui Enea din Lida și învierea Tabitei din Iope, sunt doar relatate de cuvinte și nu marcate de cuvântări, pe când tâlcuirea cuvântului profetic și botezarea famenului etiopian sunt încadrate în cele două răpiri minunate ale sfântului Arhidiacon Filip. Minunea revelației de la poarta Damascului și răpirea la al treilea cer, sunt izvorul tuturor Epistolelor sfântului Apostol Pavel, pline de cuvinte, cuvântări și învățături, fără contrafortul prea multor minuni, ca argument sau punct de sprijin. Anghelofania sutașului Corneliu ca minune, este urmată de prezența și cuvântarea sfântului Apostol Petru în casa lui din Cezareea și de minunea pogorării Duhului Sfânt în timpul predicii apostolului, peste cei ce ascultau cuvântul lui Dumnezeu. Minunea eliberării sfântului Apostol Petru din temniță,

nu e urmată de vreo cuvântare, ci doar de o constatare a evidenței: „Acum știu cu adevărat că Domnul a trimis pe îngerul Său și m-a scos din mâna lui Irod și din toate câte aștepta poporul iudeilor” (Faptele Apostolilor 12, 11). Minunea învierii tânărului Eutihie din Troa este de asemenea încadrată în cele două cuvântări prelungite de sfântul Apostol Pavel „până la miezul nopții” și apoi „până în zori” (Faptele Apostolilor 20, 7 și 11); pe când marea cuvântare de despărțire a apostolului neamurilor, din Milet și jalea presbiterilor din Efes ce i-a urmat, nu stă neaparat sub semnul vreunei minuni.

Epistolele sfântului Apostol Pavel au în centru minunea Învierii Domnului, Arătarea de pe drumul Damascului, răpirea sfântului Apostol la al treilea cer și nădejdea învierii noastre de la sfârșitul Epistolelor întâi către Corinteni și Tesaloniceni. Cele șapte Epistole sobornicești, pline de cuvinte inspirate, fac referiri doar la minunea de pe „muntele cel sfânt” – Tabor (II Petru 1, 18). Apocalipsa la rândul ei e plină de minuni și de mulțimi de cuvinte, începând de la revelația dumnezeiască din mijlocul celor șapte sfeșnice de aur, trecând prin lumina celor șapte stele din dreapta Celui ce S-a arătat, prin cuvintele celor șapte Epistole, prin desfacerea celor șapte peceți, în glasul celor șapte trâmbițe și în potirile celor șapte îngeri și până la Pogorârea cetății celei Sfinte a Noului Ierusalim, de la Dumnezeu, din cer și contemplarea înfricoșătoare a dumnezeiescului Tron al Judecării de Apoi. Astfel, sabia ascuțită cu două tăișuri care iese din gura Cuvântului revelat în insula Patmos (Apocalipsă 1, 16), aprinde în sufletul nostru sabia de foc vâlvăietoare a minunii, din mâna heruvimilor ce păzesc drumul din Eden spre pomul vieții (Facere 3, 24). Însă, întâlnirea deplină dintre minune și cuvânt sau dintre cuvânt și minune are loc, ca niciunde altundeva, în gura asinei lui Valaam, care, văzând pe îngerul Domnului „pe cărarea dintre vii”, pe care nu-l vedea văzătorul, vorbește în chip minunat și rostește în mod înțeles (Numerii 22, 28-30).

Cuvintele cărții Iov: „Privește liniștit minunile lui Dumnezeu” (Iov 37, 14) se conjugă desăvârșit cu îndemnul: Ascultă cu atenție cuvintele lui Dumnezeu!

Sfinții români, acoperământul nostru

Urmare din pagina 1

Aceasta pentru a arăta unitatea de credință a Bisericii celei Una care se manifestă în chip aparte, în contexte specifice. Pe de altă parte, o astfel de prăznuire ne îndeamnă și pe noi a le urma exemplul, tocmai pentru a evidenția iarăși vi-ul Bisericii, prezența ei sfințitoare în timp și spațiu.

Parafrazându-l pe același Antim putem zice și noi: acum voi întoarce cuvântul meu către tine, țară creștină, și dimpreună cu tine mă voi bucura de această zi, pentru că ai în loc de acoperământ pe mulțimea sfinților români și ai întipărit în stemă chipul Crucii, pentru ca să nădăjduiești a lua bună roadă de viețuire din lemnul vieții.

Așadar, să le povestim copiilor noștri despre acești sfinți, cum și-au petrecut ei viața, pentru ca vlăstarele acesteia tinere să-și poată altoi în pomul vieții lor frumoasele virtuți care înobilează viața lor cu podoabe nestrucăcioase și cerești, aducătoare de adevărată fericire. Prin astfel de oameni și nația aceasta va spori și va dăinui, spre slava lui Dumnezeu și a noastră mântuire. Amin.

Dacă oamenii și-ar simți păcatele proprii, n-ar mai avea timp să-i judece pe alții

Te necăjești pentru că în fiecare săptămână ai parte de tulburare din pricina discuțiilor și judecăților pe care le auzi în societate cu privire la monahism, pentru că te amesteci în ele și uneori împărtășești părerea altora. Ce să-i faci? Vinovat nu este monahismul, ci slăbiciunea unora, care văd lumea cu ochi „ageri” și, băgând de seamă slăbiciunile unora, aruncă cu noroi în tot monahismul.

Nu are cum să nu ne pară rău de oamenii prin care vine sminteala, însă Dumnezeu este atât de milostiv, că poate să-i cheme și pe cei neputincioși la pocăință. Oricum, să nu îndrăznim a ne lăuda cu noi înșine, cum că prin viața noastră atingem înălțimi mari, ci mai vârtos să băgăm de seamă neputințele noastre și să ne socotim pe noi înșine mai prejos decât toată făptura, adică mai răi decât toți.

Părinții din vechime, cu toate că aveau așezare sufletească mare și sfântă, se socoteau pe sine mai răi decât toți. De altfel, lumea vede neorânduiala la monahi, dar pe a sa nu și-o vede: dacă și-ar simți păcatele, n-ar mai avea timp să-i judece pe alții. Tu nu te tulbura pentru asta, ci ajungând acasă pocăiește-te, fără să-i judeci pe cei ce au căzut în păcatul judecării.

(Sfântul Macarie de la Optina, *Sfaturi pentru mireni*, Editura Sophia, București, 2011, pp. 41-42)

Care sunt cuvintele prin care scăpăm de mândrie?

Dacă voiești să birui slava deșartă, să nu iubești laudele, nici cinstirile, nici hainele scumpe, nici locurile de frunte, nici întâietățile, ci, dimpotrivă, să te bucuri când ești ocărât și necinstit și să te mustri pe tine însuși că ești mai păcătos decât toți păcătoșii.

Dacă vrei să înfrangi trufia, despre nimic din ceea ce faci să nu zici că se face prin ostenele tale sau prin puterile tale, ci fie că postești, fie că petreci vremea în priveghere, fie că dormi pe pământul gol, fie că te îndeletnicești cu cântarea psalmilor, fie că faci multe metanii până la pământ, să zici: „Numai cu ajutorul lui Dumnezeu și cu ocrotirea lui Dumnezeu se face aceasta, nu cu puterea mea și nu cu strădania mea”. (Sfântul Efrem Sirul)

(Cum să biruim mândria, traducere din limba rusă de Adrian Tănăsescu-Vlas, Editura Sophia, București, 2010, p. 83)

Mesajul Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe

Către poporul ortodox și toți oamenii de bună voință,

Lăudăm și slăvim pe Dumnezeu „mărilor și a toată mângâierea” pentru că ne-a învrednicit să petrecem săptămâna Cincizecimii (18-26 iunie 2016) în Creta, aici unde Apostolul Pavel și ucenicul său Tit au propovăduit Evanghelia în primii ani de viață ai Bisericii. Mulțumim Dumnezeului slăvit în Treime că a binevoit să ducem la bun sfârșit în deplin acord lucrările Sfântului și Marelui Sinod al Ortodoxiei, pe care l-a convocat Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, cu voința comună a Întâistătorilor Bisericilor Ortodoxe Autocefale locale.

Urmând cu fidelitate exemplul Sfinților Apostoli și al Părinților de Dumnezeu însuflați, am aprofundat din nou Evanghelia libertății, „fiindcă Hristos ne-a făcut liberi” (Galateni 5, 1). La baza căutărilor noastre teologice a stat certitudinea că Biserica nu viețuiește pentru sine. Ea transmite mărturia Evangheliei Harului și Adevărului și oferă întregii lumi darurile lui Dumnezeu: iubirea, pacea, dreptatea, reconcilierea, puterea Crucii și a Învierii și așteptarea veșniciei.

1. Prioritatea majoră a Sfântului și Marelui Sinod a fost **proclamarea unității** Bisericii Ortodoxe. Bazată pe Dumnezeiasca Euharistie și succesiunea apostolică a episcopilor, această unitate trebuie întărită ca să aducă roadă nouă. Biserica cea Una, Sfântă, Universală (Sobornicească) și Apostolică este comuniune divino-umană, pregustare și experiență a celor viitoare în Sfânta Euharistie. Asemenea unei continue Cincizecimi, ea este un glas profetic neconținut, prezența și mărturia Împărăției Dumnezeului iubirii. Fidelă Tradiției Apostolice unanime și experienței sacramentale, Biserica Ortodoxă constituie continuarea autentică a Bisericii celei Una, Sfântă, Universală (Sobornicească) și Apostolică, după cum mărturisim în Simbolul de Credință (Crez) și după cum este confirmată de învățătura Părinților Bisericii. Biserica noastră trăiește taina dumnezeieștii iconomii în viața sacramentală, centrată pe Sfânta Euharistie.

Biserica Ortodoxă exprimă unitatea și universalitatea (sobornicitatea) ei în cadrul Sinodului. Sinodalitatea îi pătrunde organizarea (structura), modul ei de luare a deciziilor și îi determină drumul. Bisericele Ortodoxe Autocefale nu reprezintă o confederație de Biserici, ci Biserica cea Una, Sfântă, Universală (Sobornicească) și Apostolică. Fiecare Biserică locală, aducând Sfânta Euharistie, reprezintă prezența și manifestarea Bisericii celei Una, Sfântă, Universală (Sobornicească) și Apostolică la nivel local. În privința Diasporei Ortodoxe din diferite țări din lume, a fost hotărâtă continuarea funcționării Adunărilor Episcopale, până la aplicarea rigorii canonice (acriviei). Aceste Adunări se compun din episcopii canonici, desemnați de fiecare Biserică Autocefală, care continuă să fie supuși respectivei Biserici. Funcționarea consecventă a Adunărilor Episcopale asigură respectarea principiului ortodox al sinodalității.

În timpul lucrărilor Sfântului și Marelui Sinod a fost accentuată importanța Sinaxelor Întâistătorilor care au avut loc și a fost făcută propunerea ca Sfântul și Marele Sinod să devină o instituție care să se repete.

2. Împărțindu-ne din Sfânta Euharistie și rugându-ne pentru întreaga lume, trebuie să continuăm liturgia de după Sfânta Liturghie și să dăm **mărturia credinței** celor de aproape și celor de departe, în conformitate cu porunca clară a Domnului, înainte de Înălțarea Sa: „și veți fi mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și până la marginile pământului” (Faptele Apostolilor 1, 8). Re-evangelizarea poporului lui Dumnezeu în societățile moderne secularizate și evanghelizarea celor care nu L-au cunoscut încă pe Hristos reprezintă datoria neîntreruptă a Bisericii.

3. Ca răspuns la datoria de a mărturisi Adevărul și credința ei apostolică, Biserica oferă o mare importanță **dialogului**, în principal cu creștinii eterodocși. În acest mod, și ansamblul lumii creștine poate cunoaște mai exact autenticitatea Tradiției Ortodoxe, valoarea învățurii patristice, experiența liturgică și credința ortodocșilor. Dialogurile întreprinse de Biserica Ortodoxă nu implică niciodată compromisul în materie de credință.

4. Explozia fundamentalismului care se observă în sânul diferitelor religii reprezintă expresia unei religiozități morbide. **Dialogul interreligios** dus cu trezvie contribuie semnificativ la promovarea încrederii reciproce, a păcii și a reconcilierii. Uleiul experienței religioase trebuie să fie folosit pentru a unge rănilile și nu pentru a reaprinde focul conflictelor militare. Biserica Ortodoxă condamnă fără echivoc extinderea violenței militare, persecuțiile, expulzarea și uciderea membrilor comunităților religioase, forțarea schimbării credinței religioase, comerțul cu refugiați, răpirile, tortura și execuțiile îngrozitoare. Ea denunță distrugerea bisericilor, simbolurilor religioase și monumentelor culturale. În special, își exprimă grija profundă pentru situația creștinilor și a tuturor minorităților persecutate în Orientul Mijlociu și în alte părți ale lumii. Biserica Ortodoxă face apel la comunitatea mondială pentru protejarea ortodocșilor indigeni, a celorlalți creștini și a tuturor populațiilor din zonă care au dreptul inalienabil de a rămâne în patria lor în calitate de cetățeni cu drepturi egale. Sinodul nostru apelează la toți cei implicați să facă eforturi sistematice, fără întârziere, pentru a încheia conflictele militare din Orientul Mijlociu și de oriunde persistă ostilitățile armate și pentru repatrierea celor expulzați.

Adresăm apelul nostru în special către cei în poziții de putere pentru ca pacea și dreptatea să prevaleze în țările de origine ale refugiaților. Îndemnăm autoritățile civile, cetățenii și creștinii ortodocși din țările în care au găsit refugiu cei persecutați să continue să le ofere sprijin în măsura posibilităților lor sau chiar dincolo de acestea.

5. **Secularizarea contemporană** urmărește autonomizarea omului de Hristos și de influența duhovnicească a Bisericii, pe care o identifică arbitrar cu conservatorismul. Civilizația occidentală poartă, însă, pecetea de neșters a contribuției diacronice a creștinismului. În

plus, Biserica subliniază semnificația măntuitoare a lui Hristos, Dumnezeu-Omul, și a Trupului Său, ca fiind locul și modul de viețuire în libertate.

6. Cu privire la abordarea contemporană a **căsătoriei**, Biserica Ortodoxă consideră relația indisolubilă de dragoste dintre bărbat și femeie „o taină mare... în Hristos și în Biserică”. În mod similar, numește familia, care rezultă din căsătorie și constituie singura garanție pentru creșterea copiilor, „biserică mică”.

Întotdeauna, Biserica a subliniat valoarea **cumpătării**. Asceza creștină, însă, diferă fundamental de orice ascetism dualist care îl desparte pe om de viață și de semeni. Spre deosebire de aceasta, asceza creștină îl leagă pe om de viața sacramentală a Bisericii. Cumpătarea nu se referă numai la viața monahală. Etosul ascetic este caracteristic vieții bisericești în toate manifestările ei.

Sfântul și Marele Sinod, pe lângă temele specifice asupra cărora a luat decizii, menționează pe scurt și următoarele probleme contemporane importante:

7. În privința relațiilor credinței creștine cu științele naturale, Biserica Ortodoxă evită plasarea investigațiilor științifice sub tutelaj și nu adoptă o poziție cu privire la fiecare problemă științifică. Ea îi mulțumește lui Dumnezeu care dăruiește oamenilor de știință darul de a descoperi dimensiuni necunoscute ale creației divine. **Dezvoltarea modernă a științelor naturale** și a tehnologiei aduce schimbări radicale în viața noastră. Aduce beneficii importante precum facilitarea vieții cotidiene, tratarea unor afecțiuni grave, o comunicare mai facilă, explorarea spațiului etc. Cu toate acestea, are și multe consecințe negative precum manipularea libertății, pierderea graduală a tradițiilor prețioase, distrugerea mediului natural, negarea valorilor morale. Cunoașterea științifică, oricât de repede ar avansa, nu motivează voința omului, nici nu oferă răspuns la problemele importante de ordin moral și existențial sau la căutarea sensului vieții și al lumii. Aceste aspecte necesită o abordare duhovnicească, pe care Biserica Ortodoxă încearcă să o ofere prin bioetică, știință fundamentată pe morala creștină și învățătura patristică. Pe lângă respectul ei pentru libertatea cercetărilor științifice, Biserica Ortodoxă evidențiază pericolele care se ascund în spatele unor reușite științifice și subliniază demnitatea umană și destinul divin al omului.

8. Este limpede că situația de **criză ecologică** de astăzi se datorează unor cauze spirituale și morale. Rădăcinile sale sunt legate de lăcomie, avariție și egoism, care conduc la utilizarea necugetată a resurselor naturale, umplerea atmosferei cu substanțe poluante dăunătoare și schimbările climatice. Răspunsul creștin la problema aceasta necesită pocăință pentru abuz, cumpătare și gândire ascetică, ceea ce reprezintă un antidot pentru supraconsum și, în același timp, cultivarea conștiinței că omul este „iconom” (administrator) al creației și nu un posesor al ei. Biserica nu încetează

să sublinieze că și generațiile viitoare au dreptul la resursele naturale oferite nouă de Creator. De aceea, Biserica Ortodoxă participă activ în diferite inițiative ecologice internaționale și a stabilit data de 1 Septembrie ca zi de rugăciune pentru protecția mediului natural.

9. Ca răspuns la standardizarea egalizantă și impersonală promovată în diferite feluri, Ortodoxia propune **respectul pentru caracteristicile personale** ale oamenilor și popoarelor. Se opune autonomizării economiei din cauza nevoilor umane de bază și transformării acesteia într-un scop în sine. Progresul umanității nu este legat doar de creșterea standardelor de viață sau de dezvoltarea economică, în detrimentul valorilor spirituale.

10. Biserica Ortodoxă nu se implică în **politică**. Vocea ei rămâne distinctă dar și profetică, fiind o intervenție benefică pentru om. Drepturile omului se află astăzi în centrul politicii ca răspuns la crizele și convulsiile sociale și politice, urmărind protejarea cetățeanului de puterea arbitrară a statului. Biserica adaugă la acestea și obligațiile și responsabilitățile cetățenilor, precum și nevoia unei auto-critici constante atât din partea politicienilor, cât și a cetățenilor, în vederea îmbunătățirii substanțiale a societății. În principal, Biserica subliniază că idealul ortodox privind omul depășește orizontul drepturilor omului stabilite și că dragostea „este mai mare decât toate”, după cum ne-a descoperit Hristos și au experimentat toți cei care L-au urmat. Insistă, de asemenea, că un drept fundamental al omului este protejarea libertății religioase, adică a libertății de conștiință, de credință, de cult (religie) și a tuturor expresiilor individuale și colective ale acesteia, incluzând și dreptul fiecărui credincios și fiecărei comunități religioase de a-și manifesta credința liber de orice intervenție a statului, precum și dreptul la educație religioasă publică.

11. Biserica Ortodoxă se adresează **tinerilor**, care caută deplinătatea vieții în libertate, dreptate, creativitate, dar și iubire. Ea îi cheamă să se alăture în mod conștiincios Bisericii Celui care este Adevărul și Viața. Să vină oferind trupului eclezial vitalitatea lor, neliniștile, problematicile și așteptările lor. Tinerii nu reprezintă doar viitorul Bisericii, ci și prezentul dinamic și creativ la nivel local și mondial.

12. Sfântul și Marele Sinod a **deschis orizonturile noastre** către lumea contemporană diversă. Ne-a subliniat responsabilitatea în spațiu și timp, având întotdeauna perspectiva veșniciei. Biserica Ortodoxă, păstrându-și intact caracterul sacramental și soteriologic (mântuitor), este sensibilă la durerea, necazurile și strigătul pentru dreptate și pace al popoarelor. Ea „binevestește din zi în zi mântuirea Lui. Vesteste între neamuri slava Lui, între toate popoarele minunile Lui” (Psalmul 95, 2-3).

Să ne rugăm ca „Dumnezeul a tot harul, Care ne-a chemat la slava Sa cea veșnică, întru Hristos Iisus, El Însuși, după ce vom suferi puțină vreme, ne va duce la desăvârșire, ne va întări, ne va imputernici, ne va face neclintiti. A lui fie slava și puterea în vecii vecilor. Amin!” (1 Petru 5, 10-11).

(sursa: basilica.ro)

ȘTIRI

Hramul Catedralei Istorice a Aradului

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop TIMOTEI, în zilele de 23 și 24 iunie, la Parohia Arad-Centru s-a desfășurat un program de slujbe, prilejuit de hramul bisericii, care este „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”. Cu această ocazie, în seara zilei precedente sărbătorii s-a oficiat slujba privegherii, adică Vecernia cu Litie și Utrenia. La sfârșitul privegherii a avut loc o procesiune, în jurul catedralei, cu icoana hramului și o părticică din moaștele Sfântului Ioan Botezătorul. Aceste sfinte moaște au fost aduse din Sfântul Munte Athos, prin strădania părintelui Traian-Ioan Micoroi, Parohul Catedralei Vechi și vor rămâne în vistieria bisericii.

În dimineața zile de sărbătoare, la ora 9, s-a oficiat Acatistul Sfântului Ioan Botezătorul și slujba Ceasurilor. În continuare, s-a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, de către soborul preoților și diaconilor Catedralei Vechi împreună cu Înaltpreacuvioșii Arhimandriți **Nestor Iovan**, părintele duhovnicesc al Sfintei Mănăstiri Hodoș-Bodrog, care, din încredințarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop TIMOTEI, prezent zilele acestea la Sfântul și Mare Sinod din Creta, a proestosit Sfânta Liturghie și **Iarion Tăceanu**, starețul Sfintei Mănăstiri Feredeu.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de preotul Teodor Pavel, care a evocat prin cuvinte alese viața și trăirea acestui mare sfânt, prăznuit astăzi. Zeci de credincioși și copii s-au împărtășit cu Trupul și Sângele lui Hristos.

La momentul rânduit s-au binecuvântat prinoasele aduse în cinstea Sfântului Ioan Botezătorul și s-a oficiat îndătinatul Parastas pentru ctitorii, slujitorii și binefăcătorii Catedralei Vechi. La sfârșitul slujbei, Preacucernicul Părinte Traian-Ioan Micoroi, Parohul Catedralei Vechi, a mulțumit celor care s-au ostenit pentru organizarea hramului, și, în mod special, preacuvioșilor părinți, împreună-slujitori, evidențiind, totodată, legătura istorică a Catedralei Vechi, cu Mănăstirea Hodoș-Bodrog prin episcopii care au fost călugăriți la această mănăstire – Miron Romanul, Ioan Mețianu, Iosif Goldiș, Ioan I. Papp, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop TIMOTEI – precum și prin arhimandriții și stareții mănăstirii, directorii ai Institutului Teologic, care au slujit ocazional în Catedrala Veche – Augustin Hamsea, Roman Ciorogariu, Vasile Mangra, Dr. Iustin Suci.

Hramul Catedralei Vechi s-a încheiat, în seara aceleiași zile, prin Taina Sfântului Maslu și Paraclisul Sfântului Ioan Botezătorul.

Răspunsurile liturgice la toate slujbele săvârșite cu prilejul hramului au fost date de cântăreții de strană ai Parohiei Arad-Centru.

Festivitatea de premiere la Seminarul Teologic Ortodox Arad

Joi, 23 iunie 2016, în curtea Seminarului Teologic Ortodox din Arad, s-a desfășurat festivitatea de premiere a elevilor seminariști, în prezența Înaltpreacuviosului

Părinte Protos. Dr. Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, delegat al Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Dr. Timotei Sevcicu, care este prezent la lucrările Sfântului și Marelui Sinod din Creta, Grecia.

Cu bucurie au răspuns invitației la serbarea școlii noastre, Universitatea „Aurel Vlaicu” prin reprezentantul Facultății de Teologie Ortodoxă, Pr. Conf. dr. Lucian Farcașiu, cu mesajul „stării integrale teologice a omului” și Domnul comisar al IPJ Ștefan Troiac.

Preacucernicul Părinte Pompiliu Gavra, directorul Seminarului Teologic Ortodox din Arad a adresat cuvânt de bineventare oaspeților, elevilor și părinților acestora, lăsând mai apoi diriginții de la clasă să facă premiarea elevilor seminariști, care de-a lungul anului școlar au obținut rezultate bune și foarte bune la învățătură, în formarea lor de viitori slujitori ai altarelor și de modele demne de urmat în societate.

Distinșii membri ai prezidiului au adresat, elevilor seminariști și dascălilor lor, gânduri de felicitare pentru toate realizările obținute în acest an școlar.

Festivitatea de premiere a elevilor seminariști arădeni a fost încununată de cuvântul de binecuvântare din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei, adresat de Înaltpreacuviosul Părinte Protos. Dr. Iustin Popovici, cuvânt pus sub *semnul Mărturisitorilor Evangheliei lui Hristos*. Buchetele de flori înmânate tuturor celor prezenți, arată dragostea, admirația și respectul pentru cei care au contribuit la formarea elevilor seminariști din Arhiepiscopia Aradului.

File de istorie scrise la Buhani – Întâlnirea fiilor satului

Duminica Tuturor Sfinților a reprezentat o zi cu o însemnătate aleasă și multiplă pentru credincioșii Parohiei Buhani cu filia Minead, prin sărbătorirea hramului celor două lăcașe de cult, singurele din Arhiepiscopia Aradului cu hramul „Duminica Tuturor Sfinților”.

O însemnătate aparte, a avut-o în acest an, biserica parohială din localitatea Buhani, de la a cărei târnosire se împlinesc 90 de ani, prilej cu care consiliul parohial alături de preotul paroh și credincioșii localității Buhani, au avut inițiativa organizării, după 43 de ani, o întâlnire a fiilor acestui sat.

Îmbrăcată în straie de sărbătoare, Biserica „Duminica Tuturor Sfinților” din Buhani, și-a deschis larg porțile spre a primi încă din zorii zilei pe toți fiii satului, care alături de oaspeți din împrejurimi, oficialități locale și centrale au participat la Slujba Utreniei și Slujba Sfintei Liturghii, oficiată de către soborul de preoți-fii ai satului: Pr. dr. Vasile Ioan Pop (Arad-Bujac), Pr. pens. Ioan Ardelean; Pr. pens. Mihai Popa; alături de diac. Insp. Școlar Religie Florin Sirca și Pr. Valentin Herbei – Buhani.

Atmosfera înălțătoare de rugăciune, a fost întregită prin răspunsurile liturgice date de către Grupul vocal „Trifon Lugojan” al Catedralei „Sfânta Treime” din Arad, precum și de mulțimea prezentă îmbrăcată în straie populare, de la bunici și părinți până la tinerile vlăstare odrăslite din vatra satului, care la momentul venit s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului.

După Sfânta Liturghie a fost oficiată o slujba de pomenire a preoților slujitori ai satului Buhani, a ctitorilor și binefăcătorilor sfântului lăcaș din Buhani, și a eroilor satului căzuți în cele două războaie mondiale

pentru reântregirea și libertatea neamului românesc. La orele amiezii, cei prezenți au luat parte la o agapă frățească, în spațiul special amenajat pe ulița bisericii - prilej de reîntâlnire, socializare și depănare a unor amintiri între fiii satului și cei rămași la vatră.

Manifestările evenimentului „Întâlnirii Fiilor Satului Buhani” au continuat cu un program cultural- artistic, în cadrul căruia Grupul Vocal „Trifon Lugojan” și Ansamblul de copii „Junii Cetate Dezna”, au încântat audiența printr-un program autentic românesc, de cântece și dansuri populare.

Ziua s-a încheiat s-a încheiat la cu o horă românească în care s-au prins toți cei prezenți, de la mic până la mare, expresie a bucuriei, a iubirii, nealterării și unității, care ne îndeamnă la păstrarea credinței și tradițiilor moștenite din moși strămoși, și la o responsabilitate cu care generațiile de astăzi trebuie să ofere o educație sănătoasă și aleasă generațiilor ce vin, în spiritul valorilor autentic-creștine neamului românesc.

Cerc pastoral-misionar și lansarea monografiei satului în Filia Leasa

În după amiaza zilei de sâmbătă, 25 iunie 2016, preoții Cercului Pastoral-Misionar Hălmagiu, condus din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei de preotul Cristian-Mihăiță Bacoș, s-au întrunit în biserica din satul Leasa. În debutul întrunirii s-a săvârșit slujba de „Te Deum” în prezența unui număr mare de enoriași ai acestei parohii și a unor invitați de seamă. Părintele paroh Ioan Florea în cuvântul său a amintit că „un colțisor din Țara Moților, satul Leasa, își împletește istoria și destinul său cu cea a ținutului Hălmagiului”. După aceea a avut loc prezentarea Monografiei satului Leasa, scrisă de domnul ing. Ioan Cotoc.

Cu acest prilej, autorul și-a prezentat lucrarea „Rădăcini și neamuri” afirmând că „închin această carte tuturor acelora din satul Leasa, care s-au jertfit pentru credință și neam”. Lucrarea cuprinde așezarea satului, toponimia, istoria, populația, activitățile locuitorilor, biserica, școala, portul, folclorul, datini și obiceiuri, precum și genealogia familiilor din satul Leasa. În încheierea prezentării aduce mulțumiri colaboratorilor și sponsorilor col. Nicolae Slev, col. r. Gheorghe Dărău, dir. Lazăr Popescu, d-l Vasile Lazăr, prof. dr. Augustin Mureșan și ing. Vasile Faur.

După terminarea prezentării preotul Șerban Adrian Ioan din Parohia Poienari a susținut în fața preoților următoarele teme:

1. Importanța prezenței și participării tinerilor la viața comunității creștine;
2. Colaboratorii preotului în activitatea pastorală din parohie;
3. Sfânta Liturghie cea mai înaltă formă de adorare a lui Dumnezeu;

Părintele prezintă că e foarte important ca tinerii să fie prezenți și să participe activ la viața comunității creștine, deoarece ei vor fi viitorul de mâine ai societății și bisericilor noastre, iar preotul are menirea de a-i atrage și a-i implica în comunitatea creștină. Dintre colaboratorii preotului în activitatea pastorală, părintele amintește că un rol esențial îl are profesorul de religie, care prin prezența și implicarea lui în Biserică este un model pentru elevii săi. Totodată, au fost prezentate o serie de activități ale tinerilor desfășurate de fiecare parohie. Seara s-a încheiat cu o agapă frățească oferită de parohia gazdă.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CONSTANTIN RUS
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Diac. CAIUS CUȚĂRU,
Pr. CRISTINEL IOJA
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea_mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.